

छत्रपती शिवाजी महाराज चरित्र साधने
प्रकाशन समिती स्थापन करणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: २०२०/(प्र.क्र.८०/२०)/आस्था-२
मंत्रालय विस्तार इमारत,
मुंबई-४०० ०३२
दिनांक- ०१ ऑगस्ट, २०२०

संदर्भ -

- १) संचालक, उच्च शिक्षण, पुणे यांचे पत्र क्र.उशिसं/२०१८/१८६३/छशिम/प्रशा-३/दि.१५.०२.२०१८
- २) उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, शासन निर्णय, क्रमांक डीबीए-२००८/(८६/२००८)/समन्वय,
दिनांक १८.१०.२००९

प्रस्तावना-

महाराष्ट्राच्या सामाजिक, राजकीय, शैक्षणिक, वैचारिक जडणघडणीत व विकासात महाराष्ट्रातील कित्येक महान व्यक्ती व समाजसुधारकांचा महत्वाचा वाटा राहिलेला आहे. ह्या महान व्यक्ती तसेच समाज सुधारक यांनी लिहिलेले साहित्य तसेच ह्या महान व्यक्तींच्या जीवनावर अभ्यासकांनी लिहिलेले साहित्य हे अशा व्यक्तींचा जीवनपट, त्यांचा संघर्ष, त्यांनी समाजासाठी राष्ट्रासाठी केलेला त्याग हे सर्व डोळ्यासमोर उभे करत असते आणि ह्यातून प्रेरणा घेऊन सांप्रत पिढी राष्ट्राचा आणि राज्याचा विकास ह्यात आपले योगदान देत असते. ह्याचा आधार घेऊन आणि महत्त्व ओळखून अशा व्यक्ती आणि सुधारकांचे साहित्य सामान्य जनतेपर्यंत तसेच विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहचवण्यासाठी उच्च व तंत्र शिक्षण विभागांतर्गत राजर्षी शाहू महाराज, महात्मा जोतीबा फुले, भारतरत्न डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर, साहित्यरत्न लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे, व महाराजा सयाजीराव गायकवाड या थोर पुरुषांच्या चरित्र साधने प्रकाशन समित्या कार्यरत आहेत.

वरील नवीन संदर्भातही छत्रपती शिवाजी महाराजांचे कार्यकर्तृत्वाचा आणि राजकीय सामाजिक प्रयोगांचा आदर्श तितकाच महत्वाचा आहे. भारतीय प्रशासनात आणि सामाजिक सुधारणांत प्रागतिक बदल घडवून आणणाऱ्या या राजाचे चरित्र आणि कार्य नव्या पिढीला आणि राज्यकर्त्यांना प्रेरणादाई आहेच, परंतु सनदी कर्मचारी वर्गाला, व्यवस्थापन विद्येच्या प्रगत अभ्यासकांना, वास्तुविशारदांना, कायदे पंडितांना आणि अर्थातज्ञांना महाराजांच्या राजकीय कारकिर्दीतील अनुभवांचा, प्रयोगांचा आणि दस्तऐवज यांचा खूप उपयोग होऊ शकतो, म्हणून छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या कारकीर्दीच्या दस्तऐवजांचा व संदर्भ सामुग्रीच्या संकलन, संपादन व प्रकाशनाचा व्यापक कार्यक्रम हाती घेण्यासाठी छत्रपती शिवाजी महाराज चरित्र साधने प्रकाशन समिती स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

छत्रपती शिवाजी महाराज चरित्र साधने प्रकाशन समितीची रचना व कार्य या शासन निर्णयान्वये खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहे:-

अ. समितीची रचना:-

अ.क्र	समितीचे पदाधिकारी	पद
१	मा.मंत्री उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	अध्यक्ष
२	मा. राज्यमंत्री उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	उपाध्यक्ष
३	मा. अपर मुख्य सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	सदस्य

४	संचालक , उच्च शिक्षण संचालनालय पुणे .	निमंत्रक
५	छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
६	छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
७	छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
८	छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
९	छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे चरित्र अभ्यासक	नामनिर्देशित सदस्य
१०	संचालक शासकीय मुद्रणालय व प्रकाशन, मुंबई	सदस्य
११	सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे	सदस्य सचिव

उपरोक्त प्रमाणे नेमण्यात आलेल्या नामनिर्देशित सदस्यांची संख्या हि बदलाच्या अधीन असेल.

ब. कालावधी- छत्रपती शिवाजी महाराज चरित्र साधने प्रकाशन समितीची मुदत प्रारंभी ३ वर्षे राहिल.

क. छत्रपती शिवाजी महाराज चरित्र साधने प्रकाशन समितीच्या सदस्य सचिवांची कार्यक्षमता खालीलप्रमाणे राहिल:-

१. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे समग्र वाङ्मय प्रसिद्ध करून , त्यांचे मराठी हिंदी इंग्रजी आदि भाषांमध्ये भाषांतर करून प्रसिद्ध करणे.

२. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे अद्ययावत व सप्रमाण चरित्र मराठी, हिंदी इंग्रजी भाषांमध्ये भाषांतर करणे, प्रसिद्ध करणे.

३. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे जीवन कार्यावरील तसेच समीक्षापर साहित्य गोळा करणे, प्रकाशित करणे.

४. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे अप्रकाशित साहित्याचे संकलन व संपादन करणे.

५. छत्रपती शिवाजी महाराज यांचे प्रकाशित साहित्याचे संशोधन करणे.

६. तसेच शासन निर्णय, क्र.डीबीए-२००८/(८६/२००८)/समन्वय, दिनांक १८.१०.२००९ अन्वये सदस्य सचिवांच्या कामकाजाबाबत जी मार्गदर्शक तत्वे निश्चित करण्यात आली आहेत तीच तत्वे या समितीच्या सदस्य सचिवांची राहतील.

ड. सदर समितीचे कार्यालय पुणे या ठिकाणी राहिल व या समितीसाठी सहसंचालक, उच्च शिक्षण, पुणे विभाग, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर समितीवर नेमणूक करावायचे सदस्य सचिव, इतर सदस्य, समितीचे कामकाजाकरिता आवश्यक असलेले कर्मचारी पदे तसेच या अनुषंगाने येणारा खर्च तसेच इतर वित्तीय बाबी याबाबतचे आदेश स्वतंत्र रित्या निर्गमित करण्यात येतील.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२००७३०१३४०२३२२०८ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(ह.व्यं.पन्हाते)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति-

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय मुंबई.
५. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई.
६. मा.राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय मुंबई
७. मा.अपर मुख्य सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय मुंबई.
८. संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
९. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
१०. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग (कार्यासन विधयो), मंत्रालय, मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-I, II, मुंबई/नागपूर .
१२. सर्व उप सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवडनस्ती (आस्था-२)